

## BİLGİSAYAR TERİMLERİ

### Bilgisayar Terimleri ( A ) (B) (C) (D)

**A+:** Bilgisayar sektöründe geçerli bir sertifika. Sertifikayı alabilmek için belirli bir sınavın geçilmesi zorunludur. Sınav yazılım ve donanım olmak üzere iki bölümden oluşur. Başarılı olunursa Microsoft' un ki gibi bir sertifika verilir. Bu sertifikanın birçok sektörde geçerliliği vardır.

**A/UX:** Apple Macintosh'lar için geliştirilmiş bir Unix işletim sistemi.

**ABACUS:** Üzerinde bir çubuğa sıralanmış, sağa sola kaydırılabilen toplar bulunan hesap makinesinin temeli sayılan bir alet. Kendi başına hesap yapmasa da sayılan sayıları insanlara hatırlatarak hesaplamaya yardımcı olur.

**ABORT:** İşletim sistemi üzerinde program çalışırken doğal olmayan bir sebepten programın durması veya durdurulması. Sonuç olarak program ya da işletim sistemi bir hata mesajı verir. Hata mesajının üzerinde devam, programı kapat seçenekleri vardır.

**ACCELERATOR BOARD:** Bilgisayarınızı hızlandırmak için takılan kart. Bu kartların işlevi, bilgisayarın CPU'sunun üzerindeki bazı işleri alıp kendi üzerlerinde çalıştırmasıdır. Böylece CPU'nun yükünü hafifletip bilgisayarınızın performansını arttırlar.

**ACCESS:** Bir bilgiye, belleğe, diske, CD-ROM'a vb. erişmek.

**ACCESS CODE:** Erişim kodu. (şifre)

**ACCESS TIME:** Erişim için geçen zaman.

**ACCESS POINT:** WAN'larda telsiz sinyallerinin güçlendirilmesi ve paylaşılması için kullanılan bir araçtır. Kablolü LAN'larda HUB'lara benzer biçimde, ACCESS POINT'ler de, veri paketlerinin telsiz ağlarda paylaşımını sağlar. Access Point'ler sinyalleri güçlendiren ve daha uzak mesafelere ulaştırılmasını sağlayan Repeater görevini de görür.

**ACCESS PRIVILEGES:** Giriş izni. Bilgisayar üzerindeki dosyalara giriş ve dosyalar üzerinde değişiklik yapmak için kullanıcılara tanımlanan haklardır.

**ACCOUNT:** Hesap. İşletim sistemlerinde bir kişi adına açılan kullanıcı adı ve giriş şifresidir. Ayrıca kişinin erişim hakları ve kullanım ile ilgili diğer bilgilerinin kaydedilmesi için de kullanılabilir.

**ACLS (Access Control Lists):** Geçiş kontrol listeleri. Ağ üzerinden transfer edilen verilerin kimden geldiği, kime gideceği ve verinin büyüklüğü gibi kriterlerinin tutulduğu listedir.

**ACRONYM:** Kısaltma. Özel isimlerin kısaltılması baş harflerini birleştirerek yapılır. Örnek: ACLS (Access Control List)

**ACTIVE:** Aktif. İşletim sistemlerimizin üzerinde kullanımda olan programların ve dosyaların durumlarını belirtmek için kullanılır. Örnek: ICQ programı açık ve kullanılıyorsa o anda ICQ programı aktif demektir.

## Bilgisayar Terimleri

**ACTIVE MATRİX:** Sıvı kristal ekran teknolojisi. Genellikle taşınabilir bilgisayarların ekranlarında kullanılan teknolojidir.

**ACTIVE-X:** Microsoft firmasının hazırladığı işletim sistemlerinde Java dili gibi internet üzerinde çalışan programlar hazırlamak için kullanılan gelişmiş bir program geliştirme dilidir.

**@ (AT İŞARETİ):** Bu işaret klavyede Q tuşu ( F klavyede F tuşu) ve ALT GR tuşlarına birlikte basılarak yazılır. En yaygın kullanıldığı yer e-mail adresleridir, kullanıcı ve elektronik postanın gideceği posta sunucusunun adlarının birbirinden ayrılmasına yarar. Örnek; [yardim@chip.com.tr](mailto:yardim@chip.com.tr)

**ADA:** Amerika Birleşik Devleti Savunma Bakanlığı tarafından geliştirilmiş eski bir programlama dilidir.

**ADAPTER:** Uyum sağlamayan iki bağlantı çeşidi ya da cihazı birbirine bağlanmak için gerekli olan ara cihazdır.

**ADC (Analog Digital Convertor):** Gelen analog sinyalleri alarak dijital sinyallere çeviren cihazdır.

**ADD-IN:** İşletim sistemine veya işletim sistemi üzerinde çalışan bir programa eklenebilen yardımcı programlara verilen isimdir.

**ADD-ON:** İşletim sistemi veya işletim sistemi üzerinde çalışan programların özelliğini arttırmak için, bilgisayar üzerine kurulan programlara verilen isimdir.

**ADDRESS:** Ulaşılmak istenen bilgi, bölüm, kayıtn bulunduğu yeri ifade eder . İnternet üzerinde üç farklı adres kullanılır: e-posta adresi, mac adresi, ip ya da internet adresi.

**ADMINISTRATIVE DOMAIN:** Yönetmel alan. Tek bir kişi, birim, sistem tarafından yönetilen alandır.

**ADMINISTRATOR:** Sistem yöneticisine verilen ad. Sistem birçok makineden oluşturulmuş bir ağ veya tek bir makine üzerinde olabilir. ADMINISTRATOR sistemin geliştirilmesi ve sorunların çözümünden sorumlu kimsedir.

**ADN/Advanced Digital Network:** 56 Kbps leased-line lar için kullanılan bir ağ çeşididir.

**ADS/AUTOMATIC DRIVER SIGNING:** Otomatik Sürücü Atlama. Windows tabanlı işletim sistemlerinde başlangıçta bilgisayar kilitlenmesi yaşanan durumlarda kilitlenmenin sebeplerini belirler. Bu sebepleri işaretleyerek bir sonraki başlangıçta sorunları atlanmasını sağlar.

**ADSL/Asymmetric Digital Subscriber Line:** Asimetrik Sayısal Abone Hattı. Standart telefon hatlarını kullanarak yapılan dijital haberleşme teknolojisi. Servis kalitesi merkeze olan uzaklığa göre değişim gösterir. Bu tip hatlarda download ve upload hızı farklı olabilir.

**ADVENTURE:** Macera oyunlarına verilen isimdir.

**AF/Auto Focus:** Bu özellik kameralarda netliğin otomatik olarak sağlanması için kullanılır.

## Bilgisayar Terimleri

**AGENT:** İnternet üzerinden istediğiniz bilgileri otomatik olarak toplayabilen bir programdır. Bilgisayar başında olmanıza gerek kalmadan sizin yerinize bilgileri toplar.

**AGGREGATE:** Toplu işlem. İşletim sistemlerimiz veya programlarımız üzerinde tek bir değerle değil bir grup değer üzerinde çalışan işlemlerdir.

**AGP/Accelerated Graphics Port:** Üç boyutlu grafik kartlarından daha fazla verim alınması için Anakart firmaları tarafından üretilen bir bağlantı birimidir.

**AIX:** Unix tabanlı bir işletim sistemi.

**ALDUS PAGEMARKER:** Masaüstü yayıncılık programlarından biri. Bu programla oluşturduğunuz grafikler üzerinde kolayca değişiklik yapabilirsiniz.

**ALGORITHM:** Bilgisayarınız üzerinde sorunları çözmek için belirlenmiş kurallar ve işlemler topluluğuna verilen isim.

**ALIAS:** Takma isim. Uzun ve hatırlaması zor isimler yerine kısa ve hatırlaması kolay isimler tanımlamak.

**ALIASING:** Bilgisayar ekranında gördüğümüz çizgiler, eğriler ve simgelerin kenarlarının tırtıklı gözükmeye ALIASING denir. Ekran çözünürlüğünü yükselttikçe bu bozulmalar azalır.

**ALLOCATE:** Bir bilgisayar üzerinde RAM ve sabit diskin tamamını veya bir bölümünü ileride kullanmak için ayırmak. Genelde programlar bu işlemi kullanırlar.

**ALIGNMENT:** Kelime işlem ya da masaüstü yayıncılık programlarında metnin kenarlara yanaşık olma durumunu belirler. Sağa, sola yanaşık veya ortalanmış olabilir.

**ALPHA:** Dijital firması tarafından üretilen 64bit bir işlemci türüdür.

**ALPHANUMERIC:** Rakam, kelime ve özel sembollerden oluşmuş karakter topluluğu.

**ALT KEY:** PC'lerde kullanılır. Alt key tuşu başka bir tuşla birlikte basıldığında programların özelliğine göre değişik işlevler görür.

**AMD:** Intel'in ardından dünyanın büyük ikinci PC işlemci üretici firmasıdır.

**AMİGA:** Commodore firması tarafından üretilen genelde oyun amaçlı kullanılan bilgisayar. Günümüz standartlarının altında bir bilgisayar.

**ANALOG:** Devamlı değişken bir akış halinde bulunan verilere "analog" adı verilir. Bilgisayarlar doğrudan analog veriyi işleyemezler, gelen analog verileri dijitale çeviren arabirimlerin kullanılması gerekir.

**ANCHOR:** HTML dosyalarının içinden başka bir sayfaya ya da başka bir bölgeye geçmek için kullanılır. Altı çizgili mavi metin şeklinde görüntülenir.

**ANIMATION:** Kullanıcının ilgisini belli bir yöne yöneltmek için yapılmış, grafiklerin belirli bir düzene göre canlandırılması işlemi .

## Bilgisayar Terimleri

**ANNOTATION:** Doküman üzerine, dokümana zarar vermeden eklenen not. Bu notlar doküman hakkında bilgi vermek için koyulabilirler.

**ANSI/AMERICAN NATIONAL SKYLINE INDUSTRIES:** Amerika Ulusal Standart Enstitüsü. Bilgisayar ve iletişim gibi birçok alanda A.B.D. standartlarını belirleyen kurum. Bu standartlar ANSI standartları olarak da bilinir.

**ANTI ALIASING:** 3D grafik kartlarında grafik işleme tekniklerinden birine verilen isimdir. Özellikle gelişmiş üç boyutlu oyunlar gibi yüksek grafik detay seviyesine sahip programlarda sıkça kullanılan bu yöntem, ekranda beliren görüntünün daha doğal olması amacıyla geliştirilmiştir.

**ANTI GLARE SCREEN:** Bilgisayar ekranlarının çevreden aldıkları ışığı yansıtmasını önlemek için kullanılan yansıma önleyici bir filtredir.

**ANTI RADIATION SHIELD:** Bilgisayar ekranlarının yaydığı elektromanyetik dalgalardan korunmak için filtredir.

**ANTI VİRÜS PROGRAM:** Bilgisayarı virüs denen zararlı programlara karşı korumak için üretilmiş yazılımlardır. Bu programlar diskinizi tarayarak virüsten etkilenmiş olan dosyalarınızı bulurlar. Daha sonra bunları ya tamamen silerek ya da eski sağlam hallerine döndürerek sistemi virüsten arındırırlar.

**ANY KEY:** Bilgisayarın klavyesi üzerindeki herhangi bir tuş.

**API/Application Programming Interface:** Bir programın diğer program ve işletim sistemleri ile etkileşimini sağlayan arabirim. En çok kullanılan WIN32 API'sidir.

**APP:** Bkz. Application.

**APPEND:** Metin belgelerinin birbirleri sonuna eklenmesi işlemidir.

**APPLE MACINTOSH:** Apple firması tarafından geliştirilmiş bir tür bilgisayardır, aynı zamanda MAC olarak da adlandırılır. Bu bilgisayarlar çok yaygın olarak kullanılan PC türü cihazlarla uyumlu değildir ve kendilerine has yazılımları vardır.

**APPLET:** İnternette HTML sayfası içine yerleştirilmiş küçük JAVA programlarıdır.

**APPLETALK:** Apple bilgisayarlar arasında iletişimi sağlamak için yapılmış bir protokol.

**APPLICATION:** Bilgisayar üzerinde yapılan uygulamalara verilen isimdir.

**APPLICATION LAYER:** Uygulama katmanıdır. Bu katman OSI/Open Systems Interconnection modeline göre yedinci katmandır. E-mail ve dosya transferi gibi işlemlerde otomatik olarak kullanılır.

**APPLICATION SERVER:** Uygulama sunucusu. Uygulamaları ağa bağlı diğer istemcilerin kullanımına sunan sunucudur.

## Bilgisayar Terimleri

**ARCHITECTURE:** Bilgisayarlar ve ağlarda genel yapıyı, elektronik bileşenleri, bilgisayarın iç yapısı ve işletim sistemlerini belirler.

**ARCHIE:** İstedığınız bilgileri internet üzerinde arayıp bulan ve bu bilgileri düzenleyen bir program. Eskiden sadece ftp arşivlerini tarayabilen Archie şimdi tüm internette arama yapabiliyor.

**ARCNET:** Bir ağ tipi. Bu ağ içinde en fazla saniyede 2,5 Megabit hıza ulaşılabilir. Günümüz teknolojisine göre yavaş bir ağ tipidir.

**ARGUMENT:** Argüman. İşletim sistemi veya işletim sistemi üzerindeki programların içindeki fonksiyonlara verilen değer ya da isim.

**ARP/Address Resoluion Protokol:** İnternet ve ağ üzerinde göndermek istediğimiz paketlerin IP adreslerine doğru dağıtılmasını sağlayan bir iletişim protokolüdür.

**ARPANET:** İnternetin temeli sayılabilecek dünyanın ilk ağının ismi. İlk olarak Amerikan ordusuna hizmet vermek üzere kurulmuştu. Daha sonra diğer ağların gelişmesi ve büyümesi ile tamamen hizmet dışı kaldı.

**ARROW KEYS:** OK tuşları. Bilgisayar klavyesi üzerinde bulunan sağ, sol, yukarı, aşağı tuşları.

**ARTIFICIAL INTELLIGENCE:** Yapay zeka. Bilgisayarlarımızın insanlar gibi düşünmesi ve davranması için yapılan çalışmaların tümüne verilen isim.

**ASCENDING ORDER:** Bir verinin küçük değerden büyük değere doğru sıralanması. Sayılar 0'dan 9'a doğru, harfler A'dan Z'ye doğru sıralanır.

**ASCII/American Standard Code for Information Interchange:** Bu koda göre dünya çapında kullanılan hemen hemen tüm harf ve sembollere bir değer atanmıştır. Böylece farklı bilgisayarlar arasında bilgi alışverişi yapılırken ortaya çıkması muhtemel karışıklıkların önüne geçilmesi hedeflenir.

**ASP/Active Server Page:** Bir tür programlama dili. Daha çok sunucu taraflı teknolojilerin kullanılmasına imkan sağlar. ASP ile yapılan ifadeler çalıştırılınca, sonuç çalıştıran kişiye HTML biçiminde gönderilir.

**ASPECT RATIO:** Bilgisayar üzerinde yapılan grafik işlemlerinde grafiğin yatay ve dikey ölçülerinin birbirlerine oranı. Bu oranın korunması grafiğin bozulmaması için önemlidir.

**ASSEMBLER:** Kurulu olduğu işletim sistemi üzerinde, işletim sisteminin doğrudan çalıştırabileceği programları üreten bir yazılım dilidir.

**ASSIGN:** Atama. Bilgisayar üzerinde bir alana veya değişkene değer atanması. Örnek, Excel programında A1 hücresine istediğiniz bir değeri ASSIGN edebilirsiniz .

**ASSOCIATE:** İlişkilendirme. Bir dosya tipini bir program ile bağlama. Örnek : \*.avi dosyasını Windows Media Player ile ilişkilendirebilirsiniz.

## Bilgisayar Terimleri

**ASTERİSK:** Yıldız şeklindeki simge. Bilgisayar üzerinde birçok işlevi vardır. Hesap makinesi, programlama, elektronik tablolarda kullanılır.

**ATM (Asynchronous Transfer Mode ):** Yüksek hız ve kalitede veri aktarımı için kullanılan teknoloji. Daha çok ses ve görüntü iletimi için kullanılır.

**ATTRIBUTE:** Çeşitli programlarda, kullanılan kontroller için verilen parametrelerdir. Bazı parametrelere değişik karakterlerde değerler verilebilir. Bazıları ise olduğu gibi kullanılırlar.

**AUDIO CARD:** Ses kartı. Bilgisayar üzerinden ses dosyalarının dinlenebilmesi için gereken kart. Bu kartlar anakartın slotlarına takılı ya da anakart üzerinde de ( On Board ) olabilirler.

**AUDIT TRAIL:** Sistem içindeki kullanıcıların belli zaman içinde kullandıkları kaynakların ölçülmesi için bu kaynakların kayıtlarının tutulması işlemidir. Örnek: Sistem içindeki kullanıcıların bilgisayarları üzerinde yaptıkları değişikliklerin kayıtları tutulabilir.

**AUP:** Okuma ve yazma kafaları sabit olan sistemlerde, veri yazılan ve okunan ortamı harekete geçirmek için kullanılır.

**AUTHENTICATION:** Bilgisayar üzerindeki kullanıcı yetkilerinin doğrulanması işlemidir.

**AUTHORING TOOL:** Multimedya uygulamalarını hazırlamak için kullanılan yazılımlardır. Bu tür programlar, programlama bilmeyenler için büyük bir kolaylık sağlar.

**AUTHORIZATION:** Sistem yöneticisi , sisteme girebilecek kullanıcılara giriş izni ve kullanıcılara bağlı kullanım izni verebilir. Bu izin verme işine AUTHORIZATION denir.

**AUTHORWARE:** Multimedya gösteriler yaratmak için geliştirilmiş yazılım programları.

**AUTOEXEC.BAT:** Bilgisayarda bulunan bir dosya. Bu dosya bilgisayar ilk başlatıldığı zaman çalıştırılmak üzere içinde DOS komutları barındırır. Bu dosya içinde yer alan sistem komut yığını otomatik olarak çalıştırılıp ilgili gerekli ayarlamaları yapar.

**AUTOMATION:** Otomasyon. Bir işin bilgisayar ya da iş için gerekli olan cihazlar ile otomatik olarak yapılması.

**AUTOREC SONER:** Bilgisayarınızda ses kaydı yaparken, ses kaydının en yüksek kalitede kaydedilmesini sağlayan alıcı.

**AUX:** Müzik kaynağının bağlanabildiği bir bağlantı türü. Genellikle müzik seti ve videolarda kullanılır.

**AUTO-ANSWER:** Modemler için kullanılan bir özellik. Bilgisayarınızın başında olmadığınız zaman modemin gelen çağrıya cevap vermesi işlemidir.

**AUTO-RUN:** Bilgisayarın CD-ROM sürücüsüne yeni bir CD takıldığında, Windows işletim sistemi derhal harekete geçerek bunu inceler. Eğer CD üzerinde uygun yazılım varsa, o zaman Windows bu CD üzerindeki yazılımı kendiliğinden çalıştırır. Bunun olmasını sağlayan ve CD

## Bilgisayar Terimleri

üzerindeki yazılımın bir parçası şeklinde tasarlanan küçük programa genellikle Auto-Run programı denir.

**AUTO-SAVE:** Otomatik Koruma. Bazı programların Auto-Save özelliği vardır. Bu özellik programın içinde bir dosya üzerinde çalışırken programın dosya üzerinde yaptığımız değişiklikleri belli aralıklarla otomatik olarak kaydetmesini sağlar.

**AUTO-SELF TEST:** Bilgisayarınız açıldığında hızla kendini gözden geçirir ve genel bir arıza kontrolü yapar. Bu şekilde hafıza modülleri ya da işlemci gibi hayati parçalarda önemli bir arıza olup olmadığını anlamaya çalışır, eğer arıza bulur ve açılmazsa o zaman sesli sinyalle bunu bildirir. Ancak bu özellik sadece bilgisayarınıza has değildir, faks ve baskı makinesi gibi cihazlarda da bu tür bir test uygulanır.

**AUTO-START:** Bu tür programlar genellikle bilgisayarın açılmasıyla beraber çalışmaya başlarlar. Çok çeşitli türden olabilir ve farklı işler yapabilirler. Windows işletim sisteminde, bilgisayar açıldığında çalışmaya başlayan AUTO-START özelliği olan yazılımdır ve kullanıcının bunu değiştirmesi genellikle mümkün değildir.

**AVC ( Automatic Volume Control ):** Gelen ses üzerinde alçak ses sinyalinin büyüklüğüdür.

**AVI ( Audio Video Interleaved ):** Video ve ses dosyası formatıdır. Dosya uzantısı .avi'dir. Windows işletim sistemi ile beraber gelen Media Player adlı program bu görüntü dosyasını oynatabilir.

**AXIS:** Tasarlayan kişi tarafından verilen grafik üzerindeki eksen. Yatay eksen X eksen, dikey eksen Y eksen olarak gösterilir.

**BACK DOOR:** Arka kapı. Sistem üzerinde programcının kendi kullanımı için bıraktığı aralık. Sistemin düzgün çalışmaması halinde, programcı bu yoldan sisteme girerek, sistem üzerinde müdahale yapabilir.

**BACK END:** Arka uç. Kullanıcı verilerinin girilmesinden sonra, saklanmak üzere yollanan ya da kullanıcının belli bir veriyi görmek istediğinde, bu verileri derleyip kullanıcı arabirimine yollayan yazılım parçasına verilen isim.

**BACKBONE:** Omurga. Bir ağın çeşitli bölgelerini birbirine bağlayan ana kablo hattına verilen isim.

**BACKGROUND:** Arka plan. İşletim sistemi üzerinde kullanıcıdan veri almadan çalışan programlara veya işlere verilen ad. Bu programlar veya işler, bir sorun olmadıkça kullanıcı ile etkileşime girmezler.

**BACKLIGHT CORRECTION:** Video kameralarda objenin karanlık görünmesini önleyen sistem.

**BACKLIGHT:** Arka aydınlatma. Dizüstü bilgisayarların ekran görüntüsünün daha kolay görünmesi için kullanılan teknoloji.

## Bilgisayar Terimleri

**BACKSPACE KEY:** Çalışma noktasının solundaki karakteri silmek için kullanılan klavye tuşuna verilen isim. Genellikle yapılan yanlış karakter girişlerini düzeltmek için kullanılır.

**BACKUP:** Yedekleme. Bilgisayar üzerinde sakladığımız bilgileri bozulmalara karşı korumak için kopyalarının alınması işlemi.

**BAD SECTOR:** Sabitdisk veya disket üzerinde bozulduğu için kullanılmaz hale gelen bölümlere verilen isim.

**BANDWIDTH:** Bant genişliği. Bir saniyede aktarılan bit sayısı olarak ifade edilir. Bant genişliği tüm sistemin hızını etkiler.

**BAR CHART:** Sunum grafiği çeşidi. Grafik üzerindeki değerlerin çubuklar yardımıyla belirtilmesidir.

**BARCODE:** Ürün ambalajı üzerinde bulunan, siyah beyaz çizgilerden oluşmuş, ürün hakkındaki bilgileri içeren dizi. Barcode optik okuyucular sayesinde bilgisayar ortamına aktarılır.

**BARKOVISION:** Bilgisayardan aldığı tüm sinyalleri perdeye yansıtabilen bir projeksiyon sistemidir. Görüntü kalitesi yüksektir.

**BASEBAND TRANSMISSION:** Sistem üzerinde aynı anda sinyal veya veri göndermemizi sağlayan iletişim standardı. Yerel ağ ve bilgisayar arasındaki iletişimde bu yöntem kullanılır.

**BASIC/Beginner's All-purpose Symbolic Instruction Code:** Bir programlama dilidir. Günümüzde birçok programın yapımında kullanılmaktadır.

**BATCH FILE:** Birçok program veya komutun, kullanıcı müdahalesi olmadan çalıştırılması için kullanılan dosya türüdür.

**BAUD:** İletişim hızını ölçmek için kullanılan değer. Çok küçük değerler oldukları için genelde kullanılmazlar.

**BAUND RATE:** Bilgisayar sistemlerinde seri hatlar üzerindeki veri akış hızı birimi.

**BAY:** Bilgisayar kasalarının üzerinde CD-ROM, sabitdisk, disket sürücü gibi donanımların yerleştirilmesi için ayrılmış bölümlere verilen isim.

**BBS/Bulletin Board System:** Bilgisayar kullanıcılarının, modem ve telefon hattıyla bağlanarak, mesaj alışverişinde buldukları sisteme verilen isim.

**BCD/Backup Domain Server:** Windows NT sistemlerde sistem üzerindeki bilgilerin bir kopyasının tutulduğu bilgisayar.

**BENCHMARK:** Donanım veya yazılımların performanslarını ölçmek için kullanılan testlere verilen isim.

**BINARY:** İkili sayı sistemine denir. Genelde bilgisayar sistemlerinde kullanılan 0 ve 1 rakamlarından oluşur.



## Bilgisayar Terimleri

**BINARY FILE:** İkili düzen ile oluşturulmuş dosya türü. Sadece 0 ve 1'lerden oluşan dizinleri içerir.

**BINHEX:** ASCII olmayan dosyaları, ASCII formatına çevirmek için kullanılan metot.

**BIOS/Basic Input Output System:** Anakartın üzerinde microişlemci tarafından çalıştırılan yazılım. Bu yazılım, sistemin çalışmaya başlamasını sağlar.

**BIT/Binary Digit:** Binary rakamlarından biri. Bir bit 0 ya da 1 değerini taşır.

**BITMAP:** Grafik görüntüleme yöntemidir. Bir grafik görüntüsünün sütun ve satır halinde noktalardan oluşturulmuş gösterimi.

**BITNET:** İnternet ağından bağımsız, sadece eğitim kurumlarına özel bir ağ çeşidi.

**BLEND:** Bir renkten diğerine, bir efektten diğerine vb. geçiş metodudur.

**BLOCK:** Veri transferinde hızı artırmak için verinin belli bölümlere ayrılması işlemine verilen ad. Bir grup bilgi, sabit uzunluklarda bloklara ayrılır. Bu bloklar teker teker gönderilir.

**BMP:** Bitmap grafik dosyalarının türü ve uzantısı.

**BNC:** Bir konnektör tipidir. Bilgisayarları ağlara bağlamak için kullanılır.

**BODY:** HTML sayfaları üzerindeki kodları bulunduran başlık ile son arasındaki bölüme denir.

**BOLDFACE:** Kelime işlem yazılımlarında, metnin diğer bölümlerden koyu ve kalın görünen bölümüne verilen isim.

**BOOLEAN EXPRESSION:** Doğru veya yanlış olarak değer alan bir ifade türüdür.  $1+1=2$  ifadesi doğrudur. Bu ifade bir boolean ifadedir.

**BOOLEAN LOGIC:** Değerlerin doğru veya yanlış olarak düşünüldüğü mantık türüdür. Bilgisayar sistemlerinde 0'lar yanlış, 1'ler doğru olarak ifade edilir.

**BOOLEAN OPERATOR:** Boolean ifadesini oluşturmak için kullanılan operatörlerdir. AND, OR, XOR, NOR, NOT olmak üzere toplam beş operatör vardır.

**BOOT:** Bilgisayarınızı çalıştırmak için yüklenen yazılıma verilen isim. Bu yazılımlar genellikle işletim sistemleridir.

**BOOT SECTOR:** Sabitdisklerin ve disketlerin sistem bilgileri kısmına boot sector adı verilir. Bu kısımda bulunan sistem bilgileri, bilgisayarın sözü edilen disk ya da disketleri kullanabilmesi için gereken bazı temel verilerden oluşurlar. Bilgisayar her açılışında, bu kısımda bulunan bilgileri okuyarak düzgün çalışabilmek için ihtiyaç duyduğu temel verilere sahip olur.

**BOOTABLE DISK:** İşletim sisteminin düzgün olarak çalıştırılabilmesi amacıyla hazırlanmış özel bir başlangıç diskidir.

## Bilgisayar Terimleri

**BOUNCE:** Gönderilen bir elektronik postanın teslimatta hata ile karşılaşılıp bir kısmının geri dönmesi işlemine verilen isim.

**BOX:** Bilgisayarımızın ekranında gördüğümüz bir yazılımın veya bir işlevin çerçevesi olarak görünen alanı. Kutular genelde bir hata veya bir uyarı mesajı içerirler.

**BPS/Bits Per Second:** Veri transfer hızını ölçmek için kullanılan birimdir. Örneğin 28.000 bps hızla çalışan modem saniyede 28.000 bit gönderiyor demektir.

**BREAK KEY:** Klavye tuşu. DOS ortamında kontrol tuşu ile birlikte basıldığında, çalışan programı keser. Her program, bu tuş bileşkesine yanıt vermeyebilir.

**BROADBAND ISDN:** Fiber optik telefon hatları üzerinden ses, video görüntü ve bilgileri aynı anda göndermeye yarayan iletişim standardıdır.

**BROADBAND TRANSMISSION:** Birden fazla kanal üzerinden bilgi göndermek için kullanılan yöntemdir. Kablo TV bu yöntem ile çalışır.

**BROADCAST:** Ağ üzerindeki bilgisayarın çevresini tanımak ve haberdar olmak için yaydığı sinyaller bütünü. Bilgisayarlar ilk ağ girişlerinde broadcast yaparlar.

**BROWSE:** Bilgisayar içindeki bilgilerin görüntüleme yöntemidir. Birçok veritabanı yazılımı, bilgilerin sadece gözle izlenebilmesini sağlayan bu olanağı kullanıcılara sunar.

**BUFFER:** Geçici saklama alanına verilen ad. Bu alan genellikle RAM üzerinde ayrılır ve dosya kopyalama yaparken kullanılır.

**BUG:** Bir yazılım veya donanımda meydana gelen hata ya da sorun.

**BUILT-IN:** Yazılımların kullanıcılar tarafından kullanılmasını sağlayan özelliklere verilen ad.

**BUNDLE:** Bundle terimi, bilgisayar pazarında rekabet edebilmek amacıyla geliştirilen bir satış tekniğine verilen isimdir. Bu teknikte büyük bir malın yanına müşterinin ilgisini çekecek daha küçük bir ürün bedava olarak katılır.

**BUS:** Veri yolu. Bilgisayar içindeki verilerin aktarıldığı yola verilen isimdir.

**BYTE:** Sekiz bit'ten oluşan bir saklama birimidir. Tek bir harfi saklamak için gerekli olan alana denir.

**C:** Bir programlama dilidir. C ile yazılan kod makine diline yakındır. Bu yüzden programcılar bu programlama dilini etkin bir şekilde kullanırlar.

**C++:** C dili üzerine yeni özellikler eklenerek oluşturulmuş bir programlama dilidir.

**C DRIVE:** Bilgisayar üzerinde bulunan sabitdisk sürücülerinden ilkinde verilen isimdir. C sürücüsü genelde işletim sistemini kurmak için kullanılan diskettir. Bilgisayar C sürücüsünden açılır ve kurulan programları C sürücüsü üzerinde saklar.

## Bilgisayar Terimleri

**CABLE:** Bilgisayarlarımızı başka birimlerle fiziksel olarak bağlamak için kullandığımız araçtır. Kabloların iki ucunda gerekli bağlantıyı yapabilmesi için bulunan konektör vardır.

**CACHE MEMORY:** Ara belleğe verilen isimdir. Bu bellekler yüksek erişim hızına sahiptirler. Bellek tiplerinin hepsi aynı özelliğe sahip değildir. Bilgisayarlarımız üzerinde kullanılan bellek türleri SDRAM, DDRAM, RDRAM olabilir.

**CAD/Computer Aided Desing:** Bilgisayar destekli tasarım. Genellikle mühendis ve mimarların tasarımlarını gerçekleştirmek için kullandıkları yazılım ve donanım bütününe verilen isim.

**CAD/CAM/Computer Aided Desing/Computer Aided Manufacturing:** Bilgisayar destekli tasarım/Bilgisayar destekli üretim.

**CAE/Computer Aided Engineering:** Bilgisayar destekli mühendislik. Mühendislerin tasarımlarını inceleyen yazılımlara verilen isimdir. Genellikle CAD yazılımları içinde bu tür programlar bulunur.

**CALCULATOR:** Hesap makinesi. Matematiksel işlem yapmak için kullanılan bilgisayar programlarına verilen isim. Hesap makinesi, program haricinde küçük el bilgisayarı şeklinde de olabilir.

**CAM/Computer Aided Manufacturing:** Bilgisayar destekli üretim. Fabrikalarda makinelerin çalışması için kullanılan veya yazılan programlara verilen isim.

**CANCEL:** İptal. Bilgisayarımızda kullandığımız uygulamaları iptal etmek için kullanılan tuşa verilen isimdir. Program kurulumlarında kurulumu kesmek için de kullanılır.

**CAPS LOCK KEY:** Klavye tuşlarından birine verilen isim. Bu tuş etkin olduğu durumda iken tüm alfabetik karakterlerin büyük harf ile yazılmasını sağlar.

**CAPTURE:** Kullanılan programın belli bir durumunu kaydetmesi işlemine verilen isim. Genellikle görüntü programlarında kullanılır.

**CARD:** Üzerinde elektronik devreler bulunan bilgisayar içinde kullanılan parçalara verilen isim.

**CARET:** Şapka karakteri. Türkçe klavye üzerine shift ile beraber 3 sayısına basıldığında çıkan karaktere verilen isim.

**CARRIER SIGNAL:** Modemlerin kendi aralarında anlaşmak için kullandıkları sinyale verilen isimdir.

**CARTRIDGE:** Kartuş. Büyük miktarlarda bilgiyi depolamak için kullanılır.

**CASE SENSITIVE:** Kullanılan harflerin küçük ya da büyük harf olmasının yarattığı durumdur. Kelime işlem yazılımlarında metin içinde bir sözcüğü ararken bu özelliği kullanabilirsiniz. Küçük-büyük harf ayrımı yaparak arama yapmak istiyorsanız, buna uygun bir arama seçeneğini işaretlemeniz gerekiyor.

## Bilgisayar Terimleri

CCITT/Comite Consultatif International Telephonique et Telegraphique: Uluslararası iletişim standartlarını belirleyen bir kurum.

CD-ROM/Compact Disk-Read Only Memory: Bilgi depolamak için kullanılan disklere verilen isimdir.

Bu diskleri okumak için CD-ROM okuyucu gerekmektedir.

CELL: Hücre. Programın grafik arayüzünde tablo görünümünde yer alan küçük dikdörtgen kutulardan her birine verilen isimdir.

CGA/Color Graphics Adapter: İlk kullanılan renkli ekran tipidir. CGA ekranlar zamanla VGA sistemlere dönüştüler. Bilgisayar sistemlerimiz üzerinde geri kalmış bir teknoloji.

CHARACTER: Karakter. Sabitdisk üzerinde bir byte'lık alana saklanabilen herhangi bir sembole verilen isimdir.

CHECKSUM: Bir kontrol yöntemi. İletişim hattından gönderilen bir mesajın geçerli bir mesaj olup olmadığını anlamak için kullanılan yöntem.

CHIP: Yarı iletken bir maddeden üretilen, üzerinde binlerce elektronik devre taşıyan üniteye verilen isimdir.

CISC/Complex Instruction Set Computer: Karmaşık komut seti. Bilgisayarların kullandığı bir yapıdır. İşlemcinin 200 kadar komutu uygulamasını sağlar.

CLASS: Sınıf. Programlarda nesnelere oluşturmak için kullanılan yapıya verilen isimdir.

CLICK, CLICK ON: Kliclemek, tıklamak. Grafik arayüzünde bir ikonu veya bir nesneyi seçmek için farenin tuşuna basıp bırakmak.

CLIENT-SERVER ARCHITECTURE: Sunucu-istemci mimarisi. Ağ üzerinde bilgisayarların veya işletim sistemi üzerine kurulu olan programların, sunucu olarak çalışacak şekilde tasarlanması işlemidir.

CLIP ART: Bilgisayar üzerinde yapılmış, kullanmak için hazır resimlere verilen isimdir.

CLIPBOARD: Pano. Verinin bir yerden başka yere kopyalanırken geçici olarak tutulduğu belleğe verilen ad.

CLOCK SPEED: Mikroişlemcinin çalışma hızına verilen isim. Mikroişlemciler komutları çalıştırırken, bilgisayarın içindeki saatin tıklamalarına uyarlar. Bu saat mikroişlemciler ve diğer üniteler arasındaki uyumluluğu da sağlar.

CLUSTER: Sabitdisk üzerindeki sektör grubuna verilen isimdir. Bilgi saklanacağı zaman kullanılan en küçük birim cluster'dır.

CMOS/Complementary Metal Oxide Semiconductor: Bilgisayarlarda saati, tarihi ve sistem parametrelerini saklamakta kullanılan devre. Bu devre bir pil ile beslenir.

## Bilgisayar Terimleri

CMYK/Cyan Magenta Yellow Black: Ofset baskıda kullanılan renk modeline verilen isimdir. Mavi, morumsu kırmızı, sarı, siyah renklerin karıştırılması ile tüm renkler elde edilebilir.

COAXIAL CABLE: Bilgisayar ağlarında yaygın olarak kullanılan kablo türüdür. Özelliği, içinde bir iletken telin çevresine sarılmış bir kat yalıtkan malzeme bulunması ve diğer tellerin örülü bir şekilde bu yalıtkanın çevresine yerleştirilmiş olmasıdır.

COBOL/Common Business Oriented Language: Eski programlama dillerinden biridir. Bilgisayarlarda ticari uygulamalar yazmak için kullanılırlar.

CODE: Kod. Bilgisayar üzerinden girdiğimiz çeşitli komutların yazılı veya çalışır haline verilen isimdir.

COLOR MONITOR: Renkli ekran. İki renkten (siyah, beyaz) fazla renk gösteren bilgisayar ekranlarına verilen isimdir.

COLOR PRINTER: Renkli yazıcı. Birden fazla renkte baskı yapabilen yazıcıya verilen isimdir. Renkli yazıcıların çoğu CMYK teknolojisini kullanır.

COLUMN: Sütun. Kelime işlem yazılımlarında yukarıdan aşağı, ince uzun alanlardan her birine verilen isim.

COLUMN GRAPH: Sütun grafiği. Sunumların dikey sütunlar ile gösterildiği grafik türüdür.

COM: DOS işletim sistemi üzerinde çalıştırılabilir dosya uzantısı. Örnek: Command.com

COM: Bilgisayarların seri iletişim portlarına verilen isimdir. Örnek: Com1, Com2, Com3

COMMAND: Komut. Bilgisayara belli bir işi yaptırmak için yazılan ifadeye verilen isimdir.

COMMAND.COM: DOS komutlarını çalıştıran dosyaya verilen ad. Girilen komutun doğru yazılıp yazılmadığını bu dosya kontrol eder. Bazı komutlar da bu dosyanın içinde saklanır.

COMMAND KEY: Macintosh bilgisayarlarda bulunan özel bir tuş. Bu tuşa basarken başka bir tuşa da basıldığında bir komut verilmiş olur.

COMMAND LINE: Komut girişi için kullanılan satıra verilen isim.

COMMUNICATION: İletişim. Verilerin bir bilgisayardan başka bilgisayar gönderilmesi işlemine verilen isim.

COMMUNICATIONS PROTOCOL: İletişim protokolü. Veriler bir bilgisayardan başka bilgisayara gönderilirken bir protokol kullanmak zorundadırlar. Bu iletişim protokolleri genelde modemler ile yüklenir.

COMMUNICATIONS SOFTWARE: İletişim yazılımı. Bilgisayara bağlı modem ile telefon hattından veri gönderip alınmasını sağlayan yazılım türlerine verilen isimdir.

COMPATIBLE, COMPATIBILITY: Uyumlu, uyumluluk. Bilgisayar üzerindeki yazılım ve donanımların birbiri ile sorunsuz çalışması işlemine verilen isimdir.

## Bilgisayar Terimleri

**COMPILER:** Derleyici. Programla dili ile yazılmış olan kodu makina diline çeviren yazılım türlerine verilen isimdir.

**COMPONENT:** Kod parçalarını bir araya getirerek bir uygulama oluşturma işlemine verilen isimdir.

**COMPRESSION:** Sıkıştırma. Bilgisayar üzerindeki verilerin daha az yer kaplaması için yapılan işleme verilen isimdir.

**COMPUSERVE:** Dünyanın ilk ticari bilgi servisidir. Bu servis dünya üzerine değişik veri tabanlarına bağlıdır, böylece birçok güncel bilgiye ulaşabilirsiniz.

**COMPUTER:** Bilgisayar. Girilen veriyi işleyerek, kullanabilir çıktı üreten makineye verilen isimdir.

**CONFIG.SYS:** Bilgisayarın çalışmasını düzenleyen komutların bulunduğu dosyadır. Açılışta config.sys dosyası çalıştırılarak bu komutlar uygulanır.

**CONNECTOR:** Konnektör. Kabloların ucunda bulunan veya takılan, çeşitli araçlara veya bölümlere verilen isimdir.

**CTRL:** Kontrol tuşu. Bu tuş önceden kontrol karakterleri denilen karakterlerin yazılmasında kullanılırdı. Ancak günümüzde daha ziyade ALT tuşu gibi kullanılmakta, Kısayol tuş kombinasyonlarının çalıştırılmasında faydalanılmaktadır.

**CONTROLLER:** Denetleyici. Bilgisayarla dışarıdan girilen veri arasında denetleme yapan araca verilen isimdir.

**CONTROL PANEL:** Denetim masası. Windows işletim sistemlerinde, sistem işleyişine ilişkin düzenleme yapılabilen program.

**COPROCESSOR:** Ek işlemci. Sistemin işlemcisinin yanına eklenen ikinci işlemci.

**COPY:** Kopyalamak. Bir dosyanın veya bir verinin aynısının oluşturulması işlemine verilen isimdir.

**COPY PROTECTION:** Kopya koruması. Yazılımın izinsiz kopyalanmasını veya çoğaltılmasını önlemek için kullanılan yöntemlere verilen isimdir.

**CORRUPTED FILE:** Bozuk dosya. İçeriği bozulmuş, okunamaz halde olan dosya türüne verilen isimdir.

**CPU/Central Processing Unit:** Merkezi işlem birimi. Bilgisayarımız üzerinde bulunan mikroişlemciye verilen isimdir.

**CRC/Cylik Redundancy Check:** Karşı tarafa veri gönderilirken hataları ortaya çıkarmak için kullanılan bir yöntemdir.

## Bilgisayar Terimleri

**CROPPING:** Kırpma. Bilgisayar üzerine kurulu bir programla resmin kenarlarındaki fazlalıkların kesilmesi işlemine verilen isimdir.

**CRT/Cathode Ray Tube:** Televizyon ve bilgisayar ekranlarında kullanılan teknolojiye verilen isimdir.

**CURSOR:** İmleç. Klavyenin veya farenin bir tuşuna basıldığında, ekranın neresinde veya hangi noktasında işaretleneceğini belirten sembol.

**CUT AND PASTE:** Kes ve yapıştır. İşletim sistemleri üzerinde dosyayı veya klasörü bir yerden başka bir yere taşıma işlemidir.

**CYBERSPACE:** Siberalem. Bilgisayar sistemleri tarafından oluşturulan iletişim ortamına verilen isimdir.

**CYBERNETICS:** Sibernetik. İnsanlara ait pek çok özelliğin makinalara kazandırılması yolunda araştırma yapan bilim dalı.

**DA/Display Adapter:** Görüntü adaptörüne verilen isim.

**DAT/Digital Audio Tape:** Verileri saklamak için kullanılan bir tür manyetik bant çeşididir. İki gigabyte'tan beş gigabyte'a kadar veri saklayabilir.

**DATA:** Veri. Bilgisayar ortamında kullanılan her tür bilgiye verilen isim.

**DATABASE:** Veritabanı. Bilgisayar sistemleri içindeki erişilebilir ve kullanılabilir verilerin tümüne verilen isim. Bu düzen veri saklama ve erişim alanında kullanılır. Bilgisayar üzerinde daha az yer kaplar ve erişim süresi daha hızlıdır.

**DATABASE ENGINE:** Veritabanı yazılımlarının içindeki verilere ulaşılması için kullandıkları bölüme verilen isim.

**DATABASE MANAGEMENT SYSTEM:** Veritabanı yönetim sistemi. Veritabanlarının oluşturulmasını ve işletilmesini sağlayan programların tümüne verilen isim.

**DATA BUS:** İşlemci ve hafıza arasındaki bilgi akışını sağlayan yollara verilen isim.

**DATA ENTRY:** Programlar vasıtası ile veritabanlarına ve tablolara bilgi girilmesi işlemidir.

**DATA RECOVERY:** Çeşitli nedenlerden dolayı bozulan veya kaybolan bilgileri kurtarma işlemlerine verilen isim.

**DATA TRANSFER RATE:** Veri transfer hızı. Verilerin iki aygıt arasındaki aktarılma hızlarına verilen isim. Saniyede gönderilen megabit veya megabyte sayısı olarak gösterilir.

**DBS:** Uydu sistemlerinde, televizyon sinyallerini uydudan televizyon antenine gönderen uydu yayın sistemine verilen isim.

**DCD/Data Carrier Detect:** Haberleşme sistemlerinde frekans üzerinden taşınan bilgilerin taşındığı yola verilen isim.

## Bilgisayar Terimleri

DDE/Dynamic Data Exchange: Microsoft işletim sistemleri üzerinde aynı bilgileri birden fazla uygulamanın kullanması işlemidir.

DEBUGGER: Bir kod üzerindeki hataları bulmak için kullanılan programlara verilen isim.

DECIMAL: Onluk düzen. Günlük hayatta kullandığımız sayılara verilen isim.

DECODER: Kod çözücü. Kodlu yayın yapan televizyon yayınlarını çözmek için kullanılan alete verilen isim. Rekabet nedeni ile birçok kuruluş bu sistemi kullanmamaktadır.

DECRYPTION: Güvenlik nedeni ile şifrelenmiş bilgileri tekrar kullanabilir hale getirme işlemine verilen isim.

DEDICATED LINE: İletişim şirketleri tarafından kiralanılan özel hatlara verilen isim.

DEFAULT: Varsayılan. Bilgisayarların otomatik olarak geçerli saydığı ve aksi bilgi girilene kadar geçerliliğini koruyan işlem veya değere verilen isimdir.

DEFAULT ROUTE: Varsayılan rota. Bilgisayarımızdan gönderdiğimiz bilgilerin adresleri bilinmiyor ise bu rota üzerinden gönderilirler.

DEFINITION: Görüntünün kesinliğine verilen isimdir.

DEGRADE: Renk değişikliklerinde rengin başka renge dönüşürken oluşturduğu renk geçişine verilen isim.

Örnek: Koyu renk açık renk arasında oluşan geçiş.

DEKUPLAJ: İstenmeyen sinyallerin şaseye iletilmesi işlemine verilen isim.

DEKUPLE: Şaseye aktarılan sinyallere verilen isim.

DELETE: Silme işlemine verilen isim. İşletim sistemlerinin özelliklerine göre değişik şekillerde uygulanabilir. Klavye üzerindeki Del tuşu da silme işlemi yapar.

DELIMITER: Kaydetme işlemlerinde bilginin başlangıç ve bitişini işaretleyen karakterdir. Bu işlem için genellikle virgül veya iki nokta üst üste işareti kullanılır.

DESATURATE: Solgunluk. Bir alan veya bir bölge üzerindeki renklerin olduğundan solgun gösterilmesi işlemidir.

DESKTOP: Masaüstü. Grafik yüzü kullanan işletim sistemlerinde kullanıcının rahat çalışması için düzenlenmiş çalışma ortamına verilen isim.

DEVICE: İşlem yapılabilen donanım parçasına verilen isim. Örnek: Ekran kartı, ses kartı, modem, printer, tarayıcı...

DIAL-UP: İki bilgisayar arasında telefon hattını kullanarak yapılan bağlantı biçimine verilen isim. Türkiye'de en çok kullanılan bağlantı türlerindedir.



## Bilgisayar Terimleri

**DIALOG BOX:** Diyalog kutusu. İşletim sistemleri üzerinde işlem gerçekleştirirken, işletim sistemi tarafından kullanıcının gerekli bilgileri girmesi için açtığı kutu şeklindeki pencereye verilen isim.

**DIGITAL:** Sayısal. Tüm yapılan işlemlerin sıfır veya bir olarak ifade edildiği sisteme verilen isim. Bilgisayarlarımızda bu sistem kullanılır.

**DIGITAL ANALOG CONVERTER:** Sayısal analog dönüştürücüsüne verilen isimdir. Aldığı dijital sinyalleri analog sinyallere çevirir.

**DIGITAL AUDIO:** Ses kalitesini arttırmak için sesi sayısal dizi şeklinde kodlayarak saklayan bir ses alma tekniğidir.

**DIGITAL MONITOR:** Gönderilen sayısal sinyalleri alarak görüntü oluşturmak için analog sinyallere çeviren ekran tiplerine verilen isimdir.

**DIGITIZE:** Analog olan ses ve video sinyallerini bilgisayar tarzı dijital kod numaralarına dönüştürme işlemine verilen isim.

**DIGITIZER:** Analog bir video görüntüsünü dijital bilgisayar görüntüsüne çeviren cihaza verilen isimdir.

**DIN:** Klavyelerin bilgisayara bağlanması için gerekli olan konnektör tiplerine verilen isimdir.

**DIP SWITCH:** Kartlar üzerinde bulunan, kartların çeşitli özelliklerini değiştirmek için kullanılan anahtar türüdür.

**DIRECTORY:** Dizin. Sistemleri içinde değişik şekillerde yer alan depolama için dosyaya ait adı, yeri, boyutu, yazılım veya son düzeltme tarihini gösteren tabloya verilen isim.

**DISK CACHE:** Harddisk üzerindeki bilgilere daha hızlı ulaşmak için kullanılan hafıza üzerindeki ayrılmış bölüme verilen isim.

**DISK CONTROLLER:** Disk denetleyicisi. Disk sürücüsünün çalışmasını denetleyen devreye verilen isimdir.

**DISK DRIVE:** Disk üzerinde veri yazan ya da okuyabilen bölüme verilen isimdir.

**DISKLESS WORKSTATION:** Bir ağ üzerinde çalışan, diski olmayan bilgisayarlara verilen isimdir.

**DISPLAY:** Görüntü. Bir görüntünün elektriksel işaretlerden optik işaretlere çevrildiği düzene verilen isimdir. Örnek: Bilgisayar monitörü.

**DISPLAY SIZE:** Monitör üzerine kullanıcının çalışabileceği alana verilen isimdir.

**DISTRIBUTED DATABASE:** Kullanan kişiye tek bir veritabanı gibi görünen fakat farklı veritabanlarından oluşmuş veritabanı sistemine verilen isimdir.

## Bilgisayar Terimleri

**DLL/Dynamic Link Library:** Programlar tarafından kullanılan içinde çeşitli kod ve veriyi içeren dosya türüne verilen isimdir. Örnek: System.dll

**DMA/Direct Memory Access:** Bir aygıtın işlemci üzerinden geçmeden doğrudan hafızaya ulaşması yöntemine verilen isimdir.

**DNS/Domain Name System:** İnternet üzerinde bağlanılan sunucu ismini ip adresine çevirmek veya bağlanılan ip adresini sunucu ismine çevirmek için kullanılan sisteme verilen isimdir. İnternet üzerinde DNS sistemleri sayesinde aynı adı taşıyan sunucu, aynı ip adresini taşıyan bilgisayar bulunamaz.

**DOC:** Kelime işlem dosya uzantısına verilen isim.

**DOMAIN NAME:** İnternet sitelerini tanımlayan isimlerdir. Bir bilgisayar üzerinde birden çok domain name olabilir.

**DOS/Disk Operating System:** Microsoft firması tarafından geliştirilmiş disk işletim sistemine verilen isimdir.

**DOT PITCH:** Monitörlerimizin ekranındaki iki nokta arasındaki mesafe ölçüsüne verilen isimdir

**DOUBLE DENSTY:** Standart disketlere göre iki kat fazla bilgi depolayabilen disket çeşidine verilen isimdir.

**DOUBLE SIDED:** Her iki yüzüne de bilgi yazılabilen disket çeşididir.

**DOVE:** Microsoft tabanlı işletim sistemleri için faks/modem cihazlarına verilen toplu isimdir.

**DOWNLINK:** Uydu üzerinden bilgisayar ortamımıza gönderilen sinyal nakli işlemidir.

**DOWNLOAD:** Program veya bilgilerin bir bilgisayardan başka bir bilgisayara geçirilmesi işlemine verilen isimdir.

**DRAG AND DROP:** Masaüstündeki bir nesneyi işaretleyip, başka bir nesnenin içine koyma işlemidir.

**DRIVE:** İşlemcinin işlem yapması için manyetik alanlar üzerine okuyup yazabilen araçlara verilen isimdir. Örnek: Harddisk, disket sürücü.

**DRIVER:** Bilgisayar üzerindeki donanımların birbirleri ile sorunsuz anlaşabilmesi ve işletim sistemi ile sorun çıkarmaması için donanımı kontrol etmek ve tanıtmak amacı için kullanılan programlara verilen isimdir.

**DUAL:** Çift. Genellikle donanımlar için kullanılır. Önüne geldiği donanımın çift özelliğini belirtir. Örnek: Dual BIOS, dual işlemci.

**DUMP:** Bilgisayar üzerindeki hafıza bölümünü görüntülemek, yazmak ve depolamak için kullanılırlar.

## Bilgisayar Terimleri

DVD/Digital Versatile Disk: Yeni optik disk teknolojisine verilen isimdir. DVD'ler 17 gigabyte'lık video, ses ve diğer tipte veri saklama alanına sahiptirler.

Bu veri Gencmevtoo Okyanusu ile can bulmuştur.